
Innspill til referansegruppen for den regjeringsutnevnte skattekommisjonen

05.02.2026

Bakgrunn og mål

Tax Justice Norge (TJN) er en partipolitisk uavhengig ideell organisasjon med 30 medlemsorganisasjoner, hovedsakelig humanitære organisasjoner og fagforeninger. Sammen jobber vi for et demokratisk og åpent skattesystem gjennom opplysningsarbeid, politikktutvikling og forskning, både nasjonalt og internasjonalt.

Sentralt for TJNs innspill:

- Balansere prinsipper for samfunnsøkonomisk **effektivitet**, **omfordeling**, korrigering av **markedssvikt**, behov for offentlige **inntekter** og **skatt etter evne**, progressivitet.
- Global økonomi, nasjonale skattesystemer: skaper store smutthull og muligheter til å unngå og unndra skatt.
- Effektivitet og opplevd rettferdighet i skattesystemet påvirker **skattemoral og tillit**.
- Tillitsbasert system krever fremover økt kontroll og sanksjoner

Mål for skattekommisjonen:

1. Bredt skatteforlik som ikke øker skattene i Norge - sikre at skatt som ikke betales hentes inn
2. Justeringer som **hindrer tap av skatteinntekter** til aggressiv skatteplanlegging og skatteunndragelse
3. Sikre at effekten av dagens skattesystem er i tråd med demokratisk forankrede prinsipper, og tilstrekkelig til å opprettholde en **høy skattemoral og tillit** til offentlige systemer og institusjoner

Sentrale problemstillinger

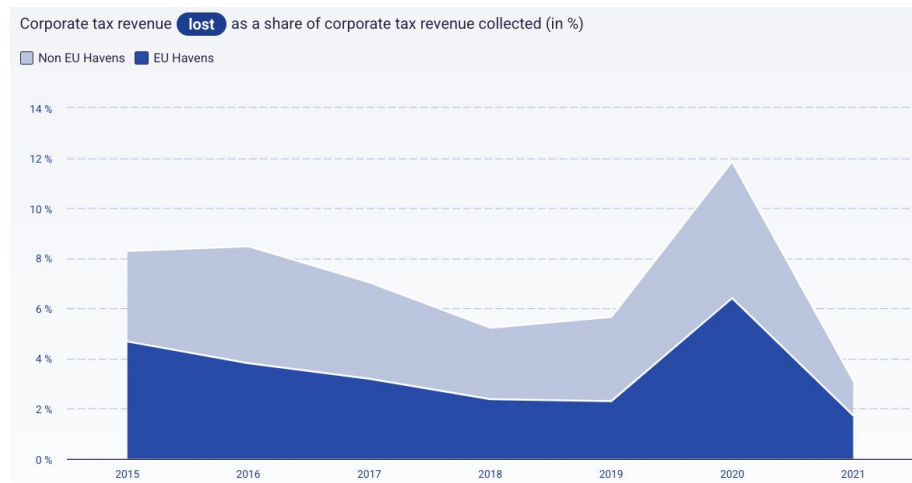
A) Tap av skatteinntekter til multinasjonale selskapers aggressive skatteplanlegging

- Kunstig overskuddsflytting til lavskatteland
- Mangel på informasjon om økonomisk virkelighet
- Tap av skatteinntekter og konkurransefortrinn for multinasjonale konsern, fremfor nasjonale SMB, oppstartsbedrifter og norske arbeidsplasser

B) Beskatning av digitale forretningsmodeller

- Mulighet til å drive spesielt grensekryssende virksomhet uten fysisk tilstedeværelse gjør det i dag krevende å skattlegge
- Internasjonalt samarbeid er utsatt/under press
- Skatter på f.eks omsetning, enhetlig skattlegning som alternativ

Figur 1: selskapsskatteinntekter tapt, som andel av innkrevd selskapsskatt (prosent)

Figur hentet fra Atlas of the Offshore World, database utviklet av Skatteforsk (NMBU) og EU Tax Observatory. Lenke: <https://atlas-offshore-world.org/country/NOR> (hentet 03.02.26)

Sentrale problemstillinger

C) Skjult eierskap, skatteunngåelse og -unndragelse

- Riksrevisjonen (2023): 7 milliarder tapt
- Hemmelighold muliggjør også korrupsjon, org. økonomisk kriminalitet, terrorfinansiering, hvitvasking, sanksjonsomgåelse m.m
- Krever bredere åpenhetstiltak, kontroll, sanksjoner

D) Grunnleggende prinsipper i skattesystemet

- Vurdere hvorvidt effekten av dagens skattesystem som helhet leverer ønsket resultat, særlig med tanke på skatteunngåelse, samfunnsøkonomisk effektivitet og omfordeling
- Andre dimensjoner med konsekvenser for effektivitet og omfordeling:
 - skatt på arv og gaver
 - sett i sammenheng med aksjonærmodellen, fritaksmetoden (akkumulert tilbakeholdt overskudd uten særlig beskatning i generasjoner)
 - likestilling av formuesverdier (f.eks reell formuesverdi på unoterte aksjer, regelforenkling)
 - økning i bunnfradrag i total formuesbeskatning i sammenheng provenynøytral økning i toppsats (progressiv effekt)
 - endring av gjeldende bilaterale skatteavtaler som i praksis viser seg å ha utilsiktede tilpasningseffekter (Norge-Sveits)
 - vurdere reglene for privat konsum i selskap

Få oppdateringer i vårt
månedlige nyhetsbrev!